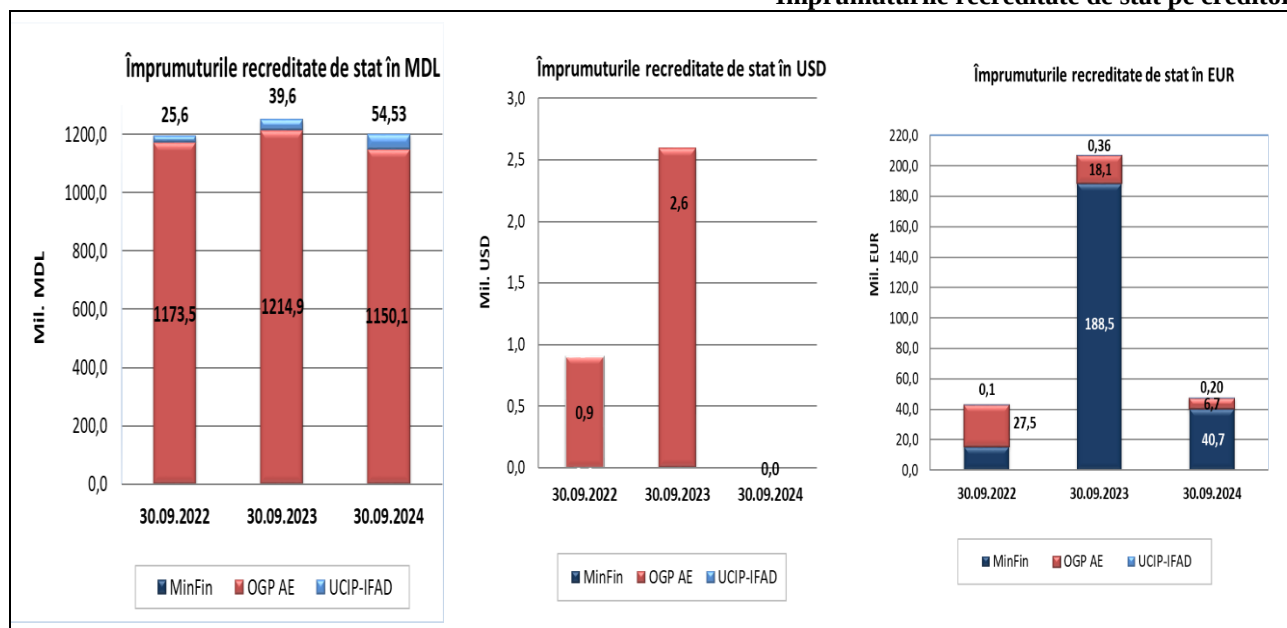

Informația privind împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor, Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă, Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă, la situația din 30 septembrie 2024

Recreditarea de stat se efectuează prin intermediul Ministerului Finanțelor (MinFin), Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă (OGP AE) și Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă (UCIP-IFAD).

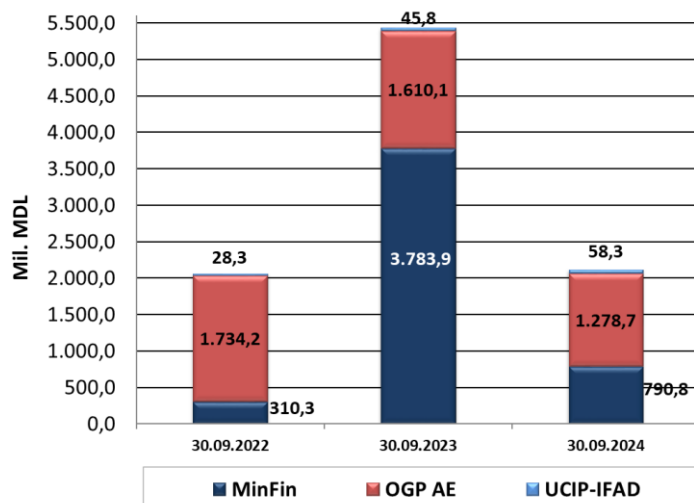
Pe parcursul trimestrului III al anului 2024 din contul liniilor de creditare și a mijloacelor circulante acumulate (din rambursarea sumelor principale, dobânzilor aferente de către băncile, organizațiile de creditare nebancare (OCN) și asociațiile de economii și împrumut (AEI) participante la recreditarea de stat) pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe au fost recreditate împrumuturi către agenți economici, autorități publice locale și băncile, organizațiile de creditare nebancare, asociațiile de economii și împrumut participante la recreditarea de stat în sumă de 1 204,6 mil. lei și 47,6 mil. euro (echivalent a cca 2 127,8 mil. lei), inclusiv: din resurse recreditate din mijloacele circulante acumulate – 1 014,4 mil. lei și 0,85 mil. euro (echivalent a cca 1 030,8 mil. lei) sau 48,4% din suma totală recreditată.

Împrumuturile recreditate de stat pe creditori

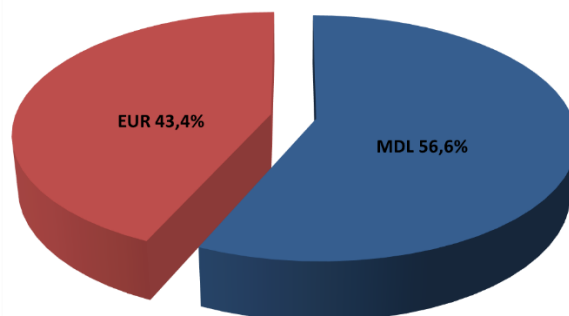
În perioada de analiză, se atestă un trend descendent aferent valorii mijloacelor financiare îndreptate spre recreditare în scopul implementării proiectelor finanțate din surse externe atât în moneda națională, cât și în dolari SUA și euro.

Împrumuturile recreditate de stat, recalculat în moneda națională la data tranzacției, pe parcursul trimestrului III al anilor 2022, 2023 și 2024 (mil. lei)

Pe parcursul trimestrului III al anului 2024 se constată o descreștere a mijloacelor financiare îndreptate spre recreditarea de stat în comparație cu anul 2022 și anul 2023, condiționată de o cerere mai mică de recreditare din partea beneficiarilor.

Structura împrumuturilor recreditate de stat, pe valute, pe parcursul trimestrului III al anului 2024 (%)

În perioada de referință poziția dominantă în structura împrumuturilor recreditate de stat pe valute este ocupată de moneda națională cu 56,6%, urmată de euro cu 43,4%.

Sumele recreditate pe parcursul trimestrului III al anului 2024 se prezintă după cum urmează:

1) prin intermediul Ministerului Finanțelor – 40,7 mil. euro (echivalent a cca 790,8 mil. lei), inclusiv:

- Proiectul de dezvoltare a Sistemului Electroenergetic (Î.S. „Moldelectrica”) – 5,3 mil. euro;
- Proiectul securitatea furnizării gazelor (S.A. „Energocom”) – 24,3 mil. euro;
- Cel de-al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică, finanțat de Banca Mondială (S.A. „Termoelectrica”) – 3,1 mil. euro;
- Proiectul de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare (Î.S. „Calea Ferată din Moldova”) – 8,0 mil. euro.

2) prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă – 1 150,1 mil. lei și 6,7 mil. euro (echivalent a cca 1 278,7 mil. lei), dintre care:

- resurse recreditate direct din împrumuturile externe – 135,7 mil. lei și 5,8 mil. euro, inclusiv:
 - Proiectul „Livada Moldovei” – 135,7 mil. lei și 5,8 mil. euro;

➤ resurse recreditate din mijloacele OGP AE circulante acumulate – 1 014,4 mil. lei și 0,85 mil. euro, inclusiv:

- Proiectul de Finanțare Rurală și Dezvoltare a Întreprinderilor Mici (FIDA I) – 91,71 mil. lei;

- Proiectul de Revitalizare a Agriculturii (FIDA II, PRA) – 60,64 mil. lei;

- Proiectul de Dezvoltare a Afacerilor Rurale (FIDA III, PDAR) – 32,69 mil. lei și 0,06 mil. euro;

- Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Marketing (FIDA IV) – 17,91 mil. lei;

- Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltarea Businessului Agricol (FIDA V) – 72,1 mil. lei;

- Programul Rural de Reziliență Economică-Climatică Incluzivă (FIDA VI) – 69,78 mil. lei;

- Proiectul de Reziliență Rurală (FIDA VII, PRR) – 20,41 mil. lei;

- Proiectul de Investiții și Servicii Rurale, faza I (RISP I) – 72,5 mil. lei;

- Proiectul de Investiții și Servicii Rurale, faza II (RISP II) – 130,41 mil. lei;

- Proiectul Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) – 9,04 mil. lei și 0,06 mil. euro;

- Proiectul de Ameliorare a Competitivității (PAC 1) – 37,24 mil. lei;

- Proiectul de Ameliorare a Competitivității, faza 2 (PAC 2) – 87,42 mil. lei;

- Proiectul Livada Moldovei – 176,08 mil. lei și 0,73 mil. euro;

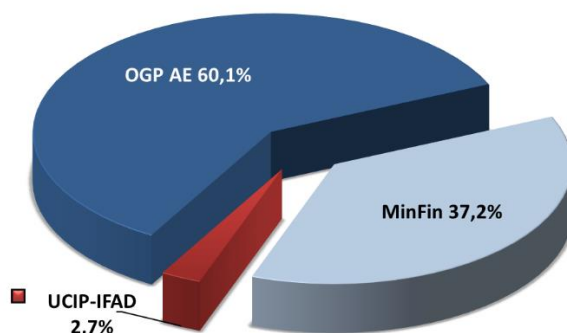
- Proiectul COVID-19 răspuns de urgență și suport IMM – 136,48 mil. lei.

3) prin intermediul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă (resurse recreditate direct din împrumuturile externe) – 54,53 mil. lei și 0,2 mil. euro (echivalent a cca 58,3 mil. lei), din care:

- Proiectul de Reziliență Rurală (FIDA VII, PRR) – 12,58 mil. lei;

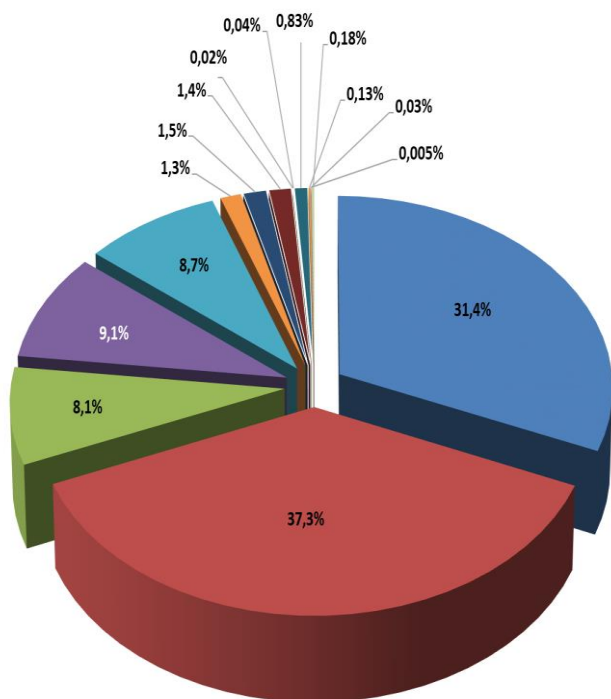
- Proiectul Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale (FIDA VIII) – 41,95 mil. lei și 0,2 mil. euro.

Structura recreditării împrumuturilor de stat între instituțiile participante, pe parcursul trimestrului III al anului 2024 (%)

În perioada de referință, cota majoră de recreditare de stat îi revine Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă (60,1%), urmată de Ministerul Finanțelor cu cota de 37,2% și Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor FIDA cu 2,7%.

**Structura recreditării împrumuturilor de stat sub aspectul activităților economice
pe parcursul trimestrului III al anului 2024**

■ Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
■ Agricultură, silvicultură și pescuit
■ Industria prelucrătoare
■ Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor
■ Transport și dezvoltare
■ Activități de servicii administrative și activități de servicii suport
■ Activități de cazare și alimentație publică
■ Construcții
■ Informații și comunicații
■ Arta, activități de recreere și agrement
■ Tranzacții imobiliare
■ Industria extractivă
■ Distribuția apei, salubritate și gestionarea deșeurilor
■ Învățământ
■ Sănătate și asistență socială

Activitățile economice	mil. lei
Agricultură, silvicultură și pescuit	792,9
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	668,9
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	193,1
Transport și dezvoltare	184,5
Industria prelucrătoare	172,8
Activități de cazare și alimentație publică	31,3
Construcții	30,0
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	28,0
Tranzacții imobiliare	17,7
Sănătate și asistență socială	3,8
Industria extractivă	2,7
Arta, activități de recreere și de agrement	0,9
Distribuția apei, salubritate și gestionarea deșeurilor	0,6
Informații și comunicație	0,5
Învățământ	0,1
TOTAL:	2 127,8

În structura mijloacelor financiare recreditate de stat, pe parcursul trimestrului III al anului 2024, sub aspectul activităților economice, ponderea majoră îi revine activității economice agricultură, silvicultură și pescuit cu 37,3%, urmată de producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat cu 31,4%, cota cea mai mică îi revine activității învățământ cu o pondere de 0,005%.

În perioada de analiză a fost rambursată de către agenții economici, autoritățile publice locale și băncile, organizațiile de creditare nebancare, asociațiile de economii și împrumut participante la recreditarea de stat suma principală, dobânda și alte plăți aferente în sumă de 1 282,1 mil. lei, 3,9 mil. dolari SUA, 140,2 mil. euro și 0,4 mil. yen japonezi (echivalent a cca 4 021,9 mil. lei). Astfel:

1) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor au fost rambursate – 0,4 mil. lei, 2,7 mil. dolari SUA, 121,2 mil. euro și 0,4 mil. yeni japonezi.

2) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă au fost rambursate – 1 228,2 mil. lei, 1,2 mil. dolari SUA și 18,7 mil. euro, din care:

- resurse recreditate direct din împrumuturi externe – 155,3 mil. lei, 0,1 mil. dolari SUA și 9,5 mil. euro;

- resurse recreditate din mijloacele circulante acumulate – 1 072,9 mil. lei, 1,1 mil. dolari SUA și 9,2 mil. euro.

3) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor FIDA au fost rambursate – 53,5 mil. lei, 0,03 mil. dolari SUA și 0,3 mil. euro.

La situația din 30 septembrie 2024, soldul datoriilor beneficiarilor recreditați constituie: 4 107,6 mil. lei, 19,9 mil. dolari SUA, 216,9 mil. euro și 896,9 mil. Yeni Japonezi (echivalent a 8 781,7 mil. lei), micșorându-se față de sfârșitul anului 2023 cu 1 510,0 mil. lei, ce constituie o descreștere de cca 14,7%, iar comparativ cu trimestrul III al anului 2023 s-a micșorat cu 5,86%. Astfel:

1) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor – 67,0 mil. lei, 16,5 mil. dolari SUA, 154,2 mil. euro și 896,9 mil. Yeni Japonezi (echivalent a 3 462,7 mil. lei sau 39,4% din suma totală a datoriilor);

2) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă și Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor FIDA – 4 040,6 mil. lei, 3,4 mil. dolari SUA și 62,7 mil. euro (echivalent a 5 319,0 mil. lei sau 60,6 % din suma totală a datoriilor).

Datoria cu termen expirat, la situația din 30 septembrie 2024, se atestă atât la împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor, cât și prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă și se cifrează la 69,7 mil. lei, 3,0 mil. dolari SUA și 3,6 mil. euro (echivalent a 192,0 mil. lei) sau 2,2% din suma datoriilor totale, majorându-se în comparație cu sfârșitul anului 2023 cu 32,8 mil. lei, ce constituie o creștere de cca 20,6%, iar comparativ cu trimestrul III al anului 2023 s-a micșorat cu 42,4%. Astfel:

1) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor – 66,0 mil. lei, 3,0 mil. dolari SUA și 3,1 mil. euro (echivalent a 179,2 mil. lei) sau 93,3% din totalul datoriei expirate. Beneficiarii recreditați care nu au executat graficele de rambursare a datoriilor sunt:

- Consiliul raional Soroca (Programul de dezvoltare a serviciilor de aprovizionare cu apă potabilă, finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare);

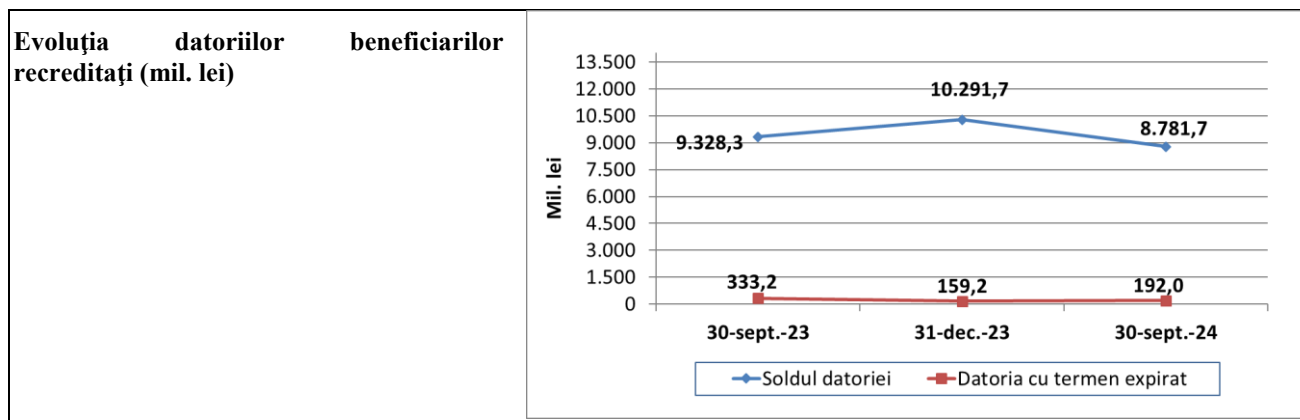
- Î.S. „Calea Ferată din Moldova” (Proiectul de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare);

- Direcția de producție Apă Canal Ștefan-Vodă (Proiectul Alimentare cu Apă și Canalizare, finanțat de către Banca Mondială);

- Întreprinderile în proces de insolabilitate și întreprinderile potențial falite.

2) pe împrumuturile recreditate și/sau monitorizate prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă – 3,7 mil. lei și 0,5 mil. euro (echivalentul a 12,8 mil. lei) sau 6,7% din totalul datoriei expirate. Datoria dată a fost

înregistrată la B.C. „Investprivatbank” S.A. și AEÎ „Grimăncăuți” în legătură cu insolvabilitatea acestora și la întreprinderile vitivinicole recreditate în cadrul Proiectului „Filiere du Vin” („Magnolia-94” S.R.L., și „Univers-Vin” S.R.L.).

Graficul prezentat atestă că, comparativ cu trimestrul III al anului 2023 evoluția soldului datoriilor are o tendință descendentă, condiționată de o cerere mai scăzută de acordare a împrumuturilor din partea beneficiarilor recreditați, precum și de rambursarea împrumuturilor recreditate. Soldul datoriilor cu termen de achitare expirat are o evoluție descendentă, condiționată de anularea datoriilor în rezultatul încetării procesului de insolvabilitate.

Ministerul Finanțelor își onorează sarcina de încasare a datoriilor expirate prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat prin aplicarea măsurilor de executare silită, în conformitate cu legislația în vigoare, față de beneficiarii recreditării care dețin arierate pe împrumuturile recreditate. Astfel, pe parcursul trimestrului III al anului 2024, la bugetul de stat în acest sens au fost încasate 1,0 mil. lei, ceea ce constituie 0,02% din suma totală rambursată în perioada de referință.